

تداوم قدیمی ترین

صنایع دستی

بافتنی جهان

نمک مالی

مؤلف: صابر صفایی

نام کتاب: تداوم قدیمی ترین صنایع دستی بافتنی جهان: نمد مالی

تالیف: صابر صفایی

ناشر: هفت خط چاپ اول ۱۳۹۷

بیراژ: ۱۰۰۰ جلد لیتوگرافی، چاپ و صحافی: آریتان اسکندر

آگرافیک و ویرایش فنی: اکبر صفایی بهاء: ۱۸۰۰۰۰ ریال

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۹۹۳۵۰-۱-۹

آدرس: اردبیل: بازار امام حسین (ع) طبقه دوم، پلاک ۲۱ تلفن: ۰۴۵۳۳۳۶۰۵۷۰

سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران

سرشناسه

عنوان و نام پدیدآور

مشخصات نشر

مشخصات ظاهری

شابک

وضعیت فهرست نویسی

موضوع

موضوع

موضوع

موضوع

موضوع

موضوع

رده بندی کنگره

رده بندی دیویی

شماره کتابشناسی ملی

صفایی، صابر، ۱۳۵۷ : نمد مالی/مؤلف صابر صفایی.

تداوم قدیمی ترین صنایع دستی بافتنی جهان : نمد مالی/مؤلف صابر صفایی.

اردبیل: انتشارات هفت خط، ۱۳۹۷.

۷۲ ص.: مصور.

۱۸۰۰۰۰ ریال: ۹۷۸-۶۲۲-۹۹۳۵۰-۱-۹.

فپیا

نمد مالی -- ایران

Felting -- Iran

نمد -- ایران

Felt -- Iran

نمد

Felt

TS ۱۸۳۰/ن ۸ص ۷ ۱۳۹۷

۶۷۷/۰۲۸۲۴۰۹۵۵

۵۲۰۵۹۷۸

فهرست مطالب

۹	 مقدمه
۱۱	 بخش اول: تاریخچه صنایع دستی
۱۲	 تاریخچه صنایع دستی جهان
۱۴	 تاریخچه صنایع دستی ایران
۱۹	 بخش دوم: پیشینه نمد
۲۰	 خاستگاه افسانه‌ای و واقعی نمد
۲۰	 پیشینه تاریخی نمد
۲۱	 پراکنده‌گی - رافای نمد در ایران
۲۳	 بخش سوم: نمد مالی
۲۴	 نمد مالی
۲۶	 نمد در متون ادبی
۲۸	 مناطق مختلف تولید نمد
۲۹	 نمد مالی ترکمن
۲۹	 نمد مالی کوهستان
۳۰	 مراحل مختلف تولید نمد
۳۰	 جور کردن پشم
۳۱	 تهیه قالب
۳۱	 حلاجی پشم
۳۲	 رنگرزی
۳۲	 نقش زنی
۳۳	 روش تهیه نمد
۳۴	 نقوش
۳۶	 ابزار
۳۶	 محصولات نمدی و کاربرد آن

۳۷	نمد مالی ماشینی
۳۷	صنایع وابسته
۴۱	بخش چهارم: مواد شناسی و ابزار
۴۲	مواد و ابزار شناسی (نوع مواد مصرفی)
۴۲	کارگاه نمد مالی
۴۲	دستگاه‌های نمد مالی
۴۴	دستگاه ماشینی کانکا
۴۷	مراحل و شیوه‌ی انجام کار (روش تهیه‌ی نمد)
۴۹	نمد مالی سنتی یا دستی
۵۰	روش کار نمد مالی ماشینی
۵۳	بخش پنجم: زمان، نمد و منابع انسانی در اردبیل
۵۴	تقویم زمانی و ساعات انجام کار
۵۴	منابع انسانی
۵۴	نمد مالی در مشکین شهر
۵۹	بخش ششم: شناسایی محصولات تولیدی نمد
۶۰	نوع، جنس، نام کالا و محصولات تولیدی
۶۰	تولید نمد برای مصارف پوشاک
۶۰	تولید نمد برای مصارف پوششی
۶۰	نقوش و طرح‌های مورد استفاده در محصولات تولیدی نمد
۶۱	نحوه‌ی رنگ آمیزی در تولیدات نمد
۶۲	انواع رنگ‌های رنگرزی
۶۵	بخش هفتم: جایگاه و منزلت اجتماعی
۶۶	جایگاه نمد در اردبیل
۶۶	ارزش و اعتبار محصولات نمد در منطقه‌ی مشکین شهر
۶۶	جایگاه و منزلت تولید کنندگان
۶۶	باورهای دینی تولید کنندگان
۷۱	فهرست منابع

مقدمه

دوران نوسنگی را عصر شروع کشاورزی و اهلی کردن دام دانسته‌اند. در این دوران، در برخی نواحی جنوب غرب آسیا (خاورمیانه)، انسان از مرحله جمع‌آوری و شکار به مرحله‌ی کشت و اهلی کردن برخی حیوانات مثل بز، گوسفند و هم‌چنین سگ، انتقال یافت. باستان‌شناسان آغاز این دوره را در حدود ۱۰۰۰۰ سال پیش دانسته‌اند. در دوره‌ی نوسنگی که مردم با پشم گوسفند سر و کار داشتند، بنابراین احتمال می‌رود که نمد را هم می‌شناختند. نمد، کهن‌ترین شیوه‌ی شناخته شده در بافت است. به احتمال قوی، انسان در آغاز، به حیوانات رام شده و اهلی به عنوان منبعی برای گوشت می‌اندیشید که این خود نوعی شکار آسان بود ولی سایر فواید حیوانات اهلی بعدها روشن‌تر گشته و رفته رفته با گذشت زمان پشم گوسفند یا بز مورد استفاده واقع می‌شود.

نمد به عنوان هنر، زائیده تفکر و خلاقیت انسان ابتدایی است، که در اثر نیازهای ضروری و روزمره خلق شده است. فرهنگ نمد بر باورها و اعتقادات مردمان همان جامعه‌ی پدید آورنده استوار است. نمد به عنوان یکی از صنایع دستی بومی و ملی گوشه‌ای از هویت ایل شاهسون است. در نقاط مختلفی از کشورما ایران، عشایر و شاهسون زندگی می‌کنند که برای رفع نیازهای ضروری خود در زندگی عشایری ناگزیر از استفاده از نمد هستند. در استان اردبیل نیز اقوام و گروه‌های شاهسون و عشایر

زندگی می‌کنند که برای ساختن آلاچیق نیازمند شناخت روش ساخت و استفاده از صنعت دستی نمدمالی هستند.

در پژوهشی که حقیر در سالهای قبل درخصوص ثبت ملی میراث ناملموس برای رشته‌ی نمدمالی داشته و نسبت به ارزش و اهمیت صنایع دستی در حال فراموشی واقف بودم تصمیم بر این شد که در حد توان در مورد نمدمالی کتابی به نگارش درآورم تا شاید مقداری از دین و سهم خود را برای معرفی و شناسایی هنرهای از یاد رفته ادا کرده باشم. بنابراین در این کتاب که شامل هفت بخش است در بخش اول به طور مختصر به تاریخچه‌ی صنایع دستی در ایران و جهان اشاره شده و در بخش دوم به پیشینه‌ی نمد مالی پرداخته شده است. در ادامه در بخش سوم انواع نمد و نمدمالی معرفی و مطرح شده و در بخش چهارم برای شناخت ابزار این رشته از صنایع دستی توضیحاتی ارایه شده است. در بخش پنجم بحث نویم زمانی و ساعات انجام کار و نیروی انسانی برای این صنعت بوده و در بخش ششم کتاب شناسایی محصولات تولید نمدی مانند: نوع، جنس، نام کالا و محصولات تولیدی، تولید نمد برای مصارف پوشاک، رشت، نقوش و طرح های مورد استفاده در محصولات تولیدی نمدی و نحوه‌ی رنگ آمیزی توضیح داده شده است. در بخش نهمی کتاب نیز به مباحث امروزی جایگاه نمد در جامعه و منزلت تولید کنندگان، اوزان و ابعاد محصولات نمد در منطقه‌ی اردبیل و باورهای دینی تولید کنندگان پرداخته شده است.

تحقیق و پژوهش درباره‌ی صنایع دستی و هنرهای ایران امری ضروری و قابل تأمل است ولیکن تاکنون هر اثر پژوهشی و تحقیقی در هر زمینه‌ای کامل و بی نقص نبوده است بنابراین از خوانندگان فرهیخته انتظار راهنمایی نگارنده و ابراز نظرات ارزنده‌شان را درود

صابر صفایی

اردبیل، مردادماه ۱۳۹۶